

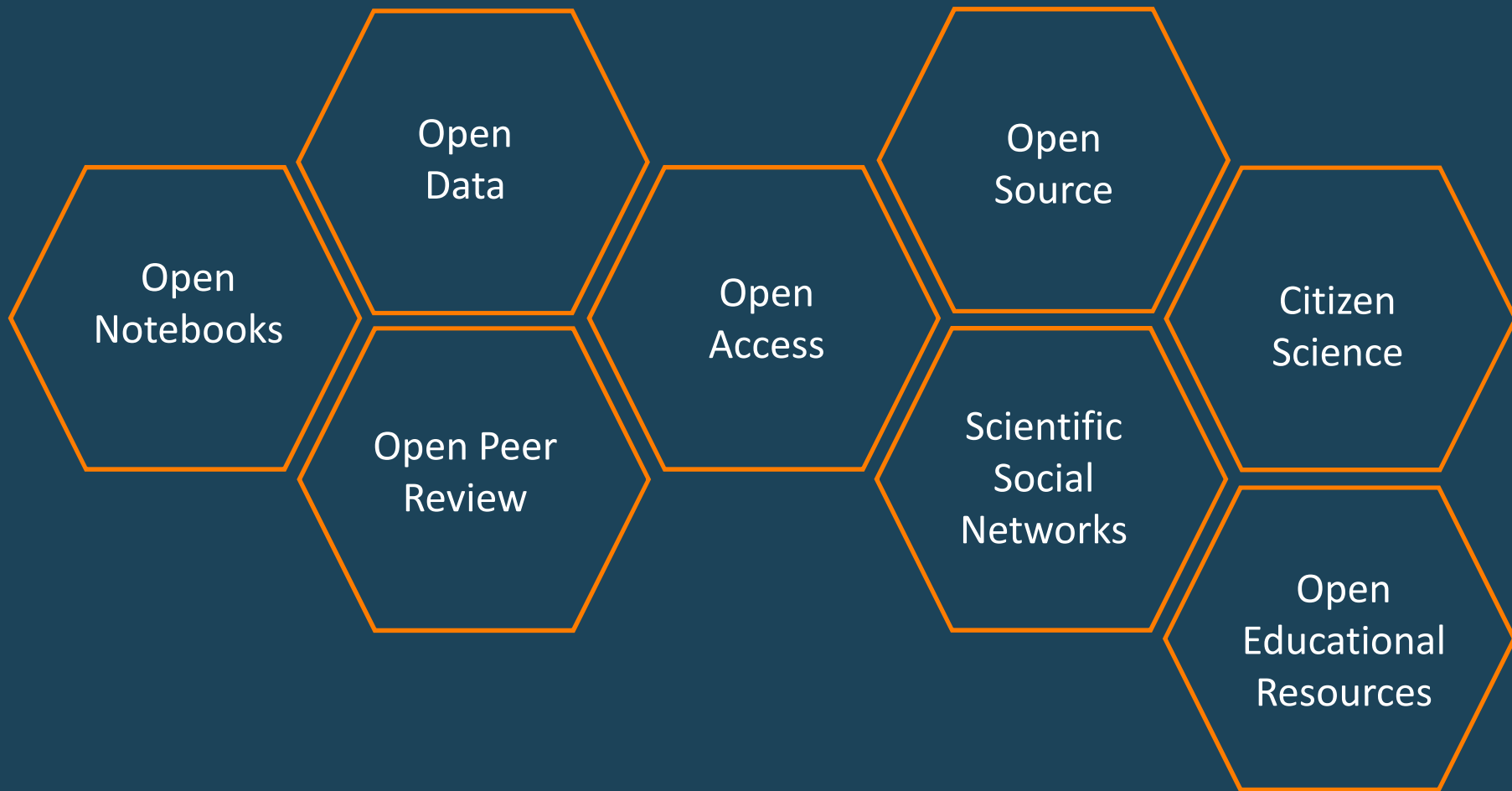
Effektivt forsknings- og innovasjonssystem gjennom:

Åpen vitenskap

Åpen forskning

Åpen Innovasjon

Citizen science

Politikk

Kunnskapsbasert politikkutforming
Løse samfunnsutfordringer

Nye
forskningsmetoder

Involvering

Endringer i forskningsprosessen

Åpen tilgang

Forsknings samarbeid

Økt kvalitet
og relevans
Nye disipliner
og tema

Bærekraftige
produkter og
tjenester
Økt verdiskaping

Forskning

Innovasjon

Demokratisering
og tillit til forskning

Sivilsamfunnet

Mangelfull tilgang på forskningsresultater

- Resultater fra offentlig finansiert forskning ligger bak betalingsmurer, men bør være globale fellesgoder
- Store kostnader for det offentlige - universitetene og andre institusjoner – for tilgang gjennom dyre og dyrere abonnementsavtaler
- Høye marginer for store internasjonale aktører eller kryssubsidiering av andre tjenester i faglige foreninger
- Ingen tilgang for befolkning og arbeidsliv
 - Studentene kan ikke ta med seg sine gode vaner med å lese og utnytte forskning når de går over i arbeidslivet

Målsetting – full åpen tilgang

- Åpen tilgang til resultater fra offentlig finansiert forskning – både en nasjonal og internasjonal målsetting
- Gå bort fra abonnement for å lese forskningsresultater og over til å betale for koordinering av kvalitetssikring og redaksjonelt arbeid
- En del av Åpen forskning
 - Prosesser, data, protokoller, metoder, kode, resultater

cOAlition S

**Making
Open Access
a reality
by 2020**

A DECLARATION OF COMMITMENT
BY PUBLIC RESEARCH FUNDERS

<http://scieur.org/coalition-s>

Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang (KD, 2017)

- Norge skal være en pådriver for at alle vitenskapelige artikler finansiert av offentlige midler skal gjøres åpent tilgjengelig fra publiseringstidspunktet
- Vitenskapelig publisering er internasjonal. Derfor bør norske mål for åpen tilgang til vitenskapelige artikler skrevet av norske forskere sees i forhold til målene i andre land og i internasjonale organer, ikke minst EU, som i mai 2016 vedtok rådskonklusjoner med målsettinger om full åpen tilgang innen 2020.
- For å nå målet om full åpen tilgang må både forskere, fagmiljøer, forskningsinstitusjoner, forskningsfinansierende institusjoner og myndigheter bidra.
- Innen 2024 skal alle norske vitenskapelige artikler finansiert av offentlige midler være åpent tilgjengelige.

Internasjonal veileder til implementering av Plan S – hovedtrekk i forslaget

- Siste versjon av artikkel gjøres umiddelbart tilgjengelig gjennom åpent tidsskrift/plattform eller åpent arkiv
- Forfatteren/institusjonen beholder opphavsrett og gir en ikke-eksklusiv tillatelse (lisens) til å utnytte forskningen
 - Vitenskapelige artikler fagfellevalueres i tråd med etablerte standarder i fagfeltene
 - cOAlition S-medlemmer vil bidra til støtte til OA-publiserings
- Tre alternativer
 - Åpen publisering direkte (gull/platinum OA)
 - Parallell deponering (grønn OA) – ingen embargo
 - Åpen publisering i abonnementstidsskrift under overgangsavtale (hybrid OA)

cOAlition S
Making
Open Access
a reality
by 2020

A DECLARATION OF COMMITMENT
BY PUBLIC RESEARCH FUNDERS

<http://scieur.org/coalition-s>

Dagens krav vs. Plan S krav

	Nasjonale retningslinjer (2017)	Forskningsrådets policy (2014)	Plan S (utlysninger fra 2020, dvs ca 2022)
Åpen publisering (gull/platinum OA)	Velge åpent der forsvarlig	Oppfordrer om å publisere åpent	Alt 1
(Egen)arkivering (grønn)	Krav – evt embargo	Krav – evt embargo	Alt 2 – ingen embargo
Hybrid OA			Alt 3

Innspillsrunde og revidering av Plan S-veileder

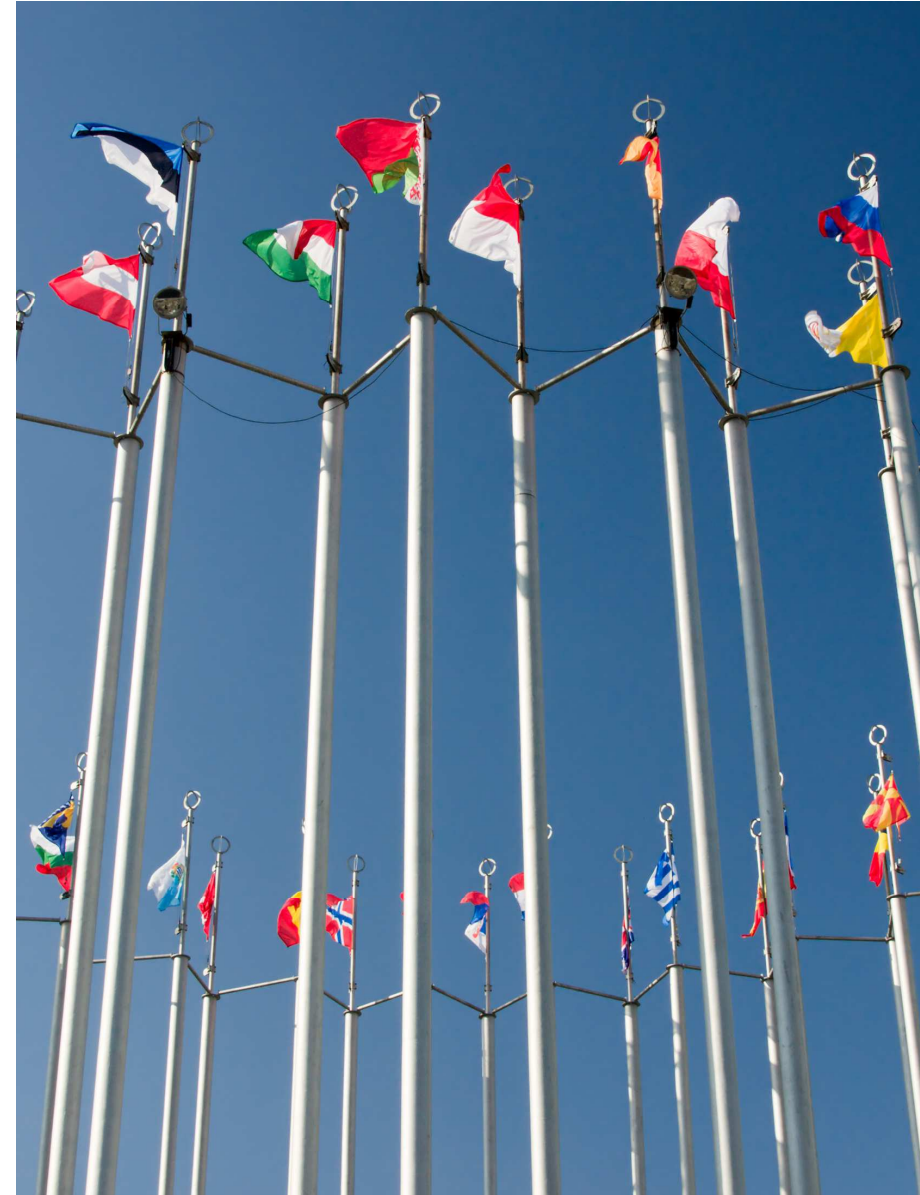
- Innspillsrunder i Norge (50 innspill) og internasjonalt (600 innspill)
- Februar-April 2019: Analyse av innspill og revidering av veileder
- Mai/juni 2019: Ferdigstilling av veileder
- <https://www.coalition-s.org/>

Internasjonale prosesser

- Utvidelse av cOAlition S
 - Gap-analyse: Kartlegging av behov for åpne kanaler i fagfeltene
 - Samarbeid mellom felles tjenester for publiseringskanaler, arkiv, overgangsavtaler (DOAJ, DOAR, ESAC)
 - Modeller for OA-overgang for Learned Society-utgivere (Wellcome/UKRI)
 - EUA-utredning om Publish&Read-avtaler
- Plan S er *internasjonal harmonisering av OA-kravene*

Hvor vil vi?

- Åpen publisering i tidsskrifter med god kvalitetssikring (fagfellevurdering og redaksjonelt arbeid) og
- Publisering med høy teknisk standard (åpne API'er, indeksering, maskinlesbarhet, gjenfinnbarhet, langtidslagring) – *forskningsresultater blir forskningsdata*
- Gratis for enkeltforskere både å publisere og å lese
 - *og gratis for alle å lese*
- Dagens pengestrømmer «omdirigert» fra abonnement til *betale-for-publisere-løsninger*
- Mål om nasjonale publiseringsavtaler
- Tilpassede løsninger: One size doesn't fit all
 - Husk at dette er et *fritt marked hvor aktørene beslutter*

Evaluering og merittering

- UHR og Forskningsrådet arrangerte rundebordskonferanse om *Vurdering av forskning og forskere* 22. mars
 - Målsetning: Felles forståelse om problemstillingene og hvordan vi kan håndtere dem
- Behov for å vurdere en bredde av bidrag, ikke kun publikasjoner
- Vurdering av forskere
 - Publisering, prosjektsøknader, stillinger
- Vurdering av forskningsinstitusjoner
 - Utvikling, finansiering, tillit
- Videreføres i nasjonal prosess/arbeidsgruppe ved UHR

